
Reactie voor de openbaarheid bestemd

Dit is een reactie op de internetconsultatie over het door het kabinet voorbereide voorontwerp van voorstel van wet tot wijziging van de Wet toezicht trustkantoren 2018 in verband met aanvullende maatregelen om de integriteitrisico's bij trustdienstverlening te beheersen (hierna: de "**voorgenomen regeling**").

Deze reactie is voor de openbaarheid bestemd opdat de reactie bijdraagt aan een verbetering van de voorgenomen regeling.

Achtergrond

Besloten is om, gelet op incidenten in het verleden en het toezichtbeeld van DNB, de sector verder te reguleren en dienstverlening waaraan bijzondere hoge integriteitrisico's verbonden zijn, middels de voorgenomen regeling, te verbieden.

Dit betreft trustdienstverlening met betrokkenheid van enerzijds (a) landen die door de Europese Commissie zijn aangewezen als landen met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme (hierna: "**landen van de hoog-risicolijs**") en anderzijds (b) landen die door de Raad van de Europese Unie zijn aangewezen als landen die niet-coöperatief zijn op belastinggebied (hierna: "**landen van de ontduikingslijst**").

Het verbod ziet op dienstverlening aan cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en/of uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen uit zowel landen van de hoog-risicolijs als landen van de ontduikingslijst.

Kritiek

Het voorontwerp van de memorie van toelichting stelt dat beoogd wordt dienstverlening te verbieden waarbij landen van de hoog-risicolijs en/of landen van de ontduikingslijst "*betrokken zijn*".

Echter, zoals de voorgenomen regeling is geformuleerd, en in het bijzonder de verbodsbepaling, kan betrokkenheid van landen van de ontduikingslijst in het geheel niet worden uitgesloten en in die zin schiet de voorgenomen regeling (en dus de voorgenomen aanpak) schromelijk tekort.

Het in de voorgenomen regeling verwoorde verbod is namelijk uitsluitend van toepassing indien "*cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen*" woonachtig of gevestigd zijn of hun zetel hebben in landen van de hoog-risicolijs en/of landen van de ontduikingslijst.

Ten aanzien van landen van de hoog-risicolijs kan worden aangenomen dat dit afdoende werkt (zie hieronder), zo niet ten aanzien van landen op de ontduikingslijst.

Het komt in de praktijk vrijwel niet tot nooit voor, althans het zal vrij eenvoudig anders te structureren zijn, dat een "*cliënt*" of "*doelvennootschap*" woonachtig of gevestigd is in een land van de ontduikingslijst. Een "*uiteindelijk belanghebbende*" zal eveneens vrijwel niet tot nooit daadwerkelijk in het betreffende belastingparadijs woonachtig zijn.

Een voorbeeld om de tekortkoming te illustreren:

De landen van de ontduikingslijst omvatten de Kaaimaneilanden. Indien een Nederlandse BV wordt gehouden door een Luxemburgse SARL welke zelf wordt gehouden door een op de Kaaimaneilanden gevestigde rechtspersoon of vennootschap, dan komen noch de "*cliënt*" (in dit voorbeeld de SARL of wellicht de BV zelf, al naar gelang het geval), noch de "*doelvennootschap*" (in dit voorbeeld de BV), noch de "*uiteindelijk belanghebbende*" (naar alle waarschijnlijkheid) uit de Kaaimaneilanden.

Het gebrek is duidelijk: tussengeschakelde groepsmaatschappijen zonder economische activiteit zijn

vergeten in de voorgenomen verbodsbepaling.

In dit verband zij opgemerkt dat tussenschakeling van landen van de hoog-risicolijst (bijvoorbeeld Afghanistan) niet werkelijk te duchten is. Niemand gaat vrijwillig een dergelijk land tussenschakelen omdat alsdan andere dienstverleners (bijvoorbeeld banken maar ook de meeste internationale advocatenkantoren) onmiddellijk hun dienstverlening zullen staken. Tussenschakeling van landen van de ontduikingslijst (gelet op de aard van deze lijst) is des te meer te duchten omdat een dergelijke tussenschakeling fiscaal gedreven is en niet noodzakelijkerwijs een vergelijkbare reactie van andere dienstverleners oproept.

Suggestie ten aanzien van de bewoordingen van het voorgenomen nieuwe artikel 23a

Artikel 23a. Verbod op dienstverlening bij betrokkenheid hoog risicolanden

- 1. Het is een trustkantoor verboden een zakelijke relatie aan te gaan of een trustdienst te verlenen **indien cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten en uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen** woonachtig of gevestigd zijn of hun zetel hebben in staten die op grond van artikel 9 van de vierde anti-witwasrichtlijn, in gedelegeerde handelingen van de Europese Commissie, zijn aangewezen als staten met een hoger risico op witwassen of financieren van terrorisme.*
- 2. Het is een trustkantoor verboden een zakelijke relatie aan te gaan of een trustdienst te verlenen **indien cliënten, doelvennootschappen, uiteindelijk belanghebbenden van cliënten, uiteindelijk belanghebbenden van doelvennootschappen en tussengeschakelde groepsmaatschappijen zonder economische activiteit** woonachtig of gevestigd zijn of hun zetel hebben in staten die door de Raad van de Europese Unie, op grond van artikel 22 van Verordening (EU) 2017/1601, zijn aangewezen als jurisdicties die nietcoöperatief zijn op belastinggebied.*